

Zbornik Kastavštine, knjiga XXIV., Grad Kastav, Kastav, 2021., 279 str.

Roknić Bežanić, Andrea

Source / Izvornik: **Problemi sjevernog Jadrana : Problemi sjevernog Jadrana, 2022, 20, 133 - 135**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:186:874192>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-26**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the University of Rijeka, Faculty of Humanities and Social Sciences - FHSSRI Repository](#)

ZBORNİK KASTAVŠTINE, KNJIGA XXIV.

Grad Kastav, Kastav, 2021., 279 str.

Novi, 24. svezak *Zbornika Kastavštine* izašao je 2021. godine. S obzirom na to da se tijekom protekle dvije godine obilježavalo nekoliko važnih obljetnica vezanih za prošlost Kastva i Kastavštine, ovaj je svezak tematski posvećen upravo njima. Nastavljajući dugogodišnju tradiciju, donosi niz vrijednih radova podijeljenih tematski u nekoliko cjelina: *Kastavski statut iz 1400. godine*, 250. obljetnica školstva u Kastvu, „*Naša Sloga*“ (1870.–1915.), *Ivan Matetić Ronjgov* (1880.–1960.), *Obljetnice značajnih i znamenitih pojedinaca Kastavštine* i *Prvi tabor Hrvata Istre i Kvarnerskih otoka 1871.* Zbornik se sastoji od ukupno 13 radova i dva posebna priloga.

Nakon *Predgovora* (str. 7–8) glavne urednice Maje Polić slijedi prva cjelina s dva rada posvećena Kastavskom statutu iz 1400. godine. Prvi je rad Julije Trstenjak pod naslovom *Svakodnevni život Kastavštine – pogled iz perspektive srednjovjekovnih statuta* (str. 11–28). Autorica je radom, a na temelju analize navedenih izvora, prikazala različite aspekte svakodnevnog života stanovnika Kastavštine, odnosno stanovnika tadašnjih srednjovjekovnih općina Kastva, Veprinca i Mošćenica u razdoblju 14. – 17. stoljeća. Slijedi rad Kristine Jurčić pod naslovom *Kastavski statut u osnovnoškolskom obrazovanju* (str. 29–38). Poštujući metodičke elemente, ishode učenja, nastavne metode te oblike rada, autorica donosi prikaz kako učenicima predmetne nastave u osnovnoškolskom obrazovanju u sklopu učenja lokalne i zavičajne povijesti prikazivati temu Kastavskog statuta.

Druga cjelina posvećena je 250. obljetnici školstva u Kastvu. Prvi u nizu objavljenih radova jest koautorski rad Zrinke Tolić Nikolić i Maje Polić pod naslovom *Literaturni i arhivski prilozi za poznavanje školstva u Kastvu* (str. 41–87). Rad donosi prikaz do sada objavljene literature, knjiga i članaka te popis arhivskoga gradiva o školstvu u Kastvu iz arhivske zbirke *Osnovne škole Milan Brozović*, gdje je ta građa deponirana. Slijedi rad Nevija Šetića, *Vladimir Nazor kao profesor i ravnatelj muške Učiteljske škole u Kastvu* (str. 89–110). Autor u radu analizira desetogodišnje djelovanje i rad tog istaknutog književnika kao omiljenog profesora prirodopisa, matematike, fizike i kemije te uspješnog ravnatelja kastavske Učiteljske škole u razdoblju 1908. – 1918. godine akcentirajući kako su upravo

te godine bile najučinkovitije razdoblje njegova školsko-pedagoškog i književno-stvaralačkog rada. Slijedi još jedan rad posvećen 250. obljetnici školstva u Kastavštini. Autorica Manon Giron donosi članak pod naslovom *Vojmir Jelušić – ravnatelj kojeg ćemo pamtiti* (str. 111–132). Prikaz je to rada i djelovanja istaknutog učitelja i dugogodišnjeg ravnatelja Osnovne škole u Kastvu. Na temelju bogate arhivske građe autorica prikazuje niz zanimljivih podataka o njegovu plodnom školskom i pedagoškom radu.

S obzirom na to da se 2020. godine obilježavala i 150. obljetnica osnutka lista *Naša sloga* treća cjelina donosi blok priloga vezanih uz te novine hrvatskoga preporoda u Istri koje su odigrale vrlo važnu ulogu u nacionalno-integracijskom procesu istarskih Hrvata. Prvi je rad Tee Dimnjašević, „*Naša sloga*“ – *prve istarske novine na hrvatskom jeziku* (str. 135–144). Autorica donosi kratki povijesni pregled novina te ocjenjuje njihovu ulogu u oblikovanju društveno-političkih prilika na području tadašnje Pokrajine Istre. Bruno Dobrić autor je članka *Objavljivanje „Naše sloge“ na internetu. Portali za objavu digitalnih reprodukcija starih novina* (str. 145–154). U radu je riječ o važnosti digitalizacije starih novina kao povijesno-kulturološkog izvora te se daje uvid u dosadašnje rezultate projekta *Istarske novine online / Istrian Newspapers Online (INO)* koji je Sveučilišna knjižnica u Puli pokrenula 2007. godine. Slijedi rad Rolanda Sušnja *Prilozi o vinarstvu i vinogradarstvu u „Našoj slogi“* (str. 155–164). Autor na temelju analize članaka objavljenih u prvim godinama *Naše sloge* donosi prilog posvećen vinu i vinogradarstvu kao jednoj od primarnih djelatnosti tadašnjih Kastavaca.

Zasebna cjelina posvećena je 140. obljetnici rođenja i 60. obljetnici smrti istaknutog istarskog skladatelja i glazbenog pedagoga Ivana Matetića Ronjgova u kojoj Diana Grgurić u radu *Školovanje Ivana Matetića Ronjgova* (str. 167–181) donosi dio teksta iz monografije posvećene njegovu životu i radu. Autorica naglašava kako se ovim radom prvi put predstavlja jedan dio iz Matetićeve odrastanja i školovanja u Kastavštini i Kopru u kontekstu povijesnih prilika.

Slijedi cjelina posvećena obljetnicama značajnih i znamenitih pojedinaca Kastavštine. Tako Marko Badurina u radu *Crtice iz života Matka Laginje. Laginja i Kastavština* (str. 185–193) ukazuje na važnost očuvanja sjećanja na život i djelo tog istaknutog i svestranog intelektualca. Slijedi rad Maje Polić posvećen Anti Mandiću pod naslovom *Crtice o Anti Mandiću (Trst, 1881.–Lovran, 1959.)* (str. 195–201). Autorica naglašava kako je on jedna od najutjecajnijih ličnosti Kastavštine i Liburnije koja je aktivno sudjelovala u visokoj politici turbulentne prve polovice 20. stoljeća. Rad Olega Mandića *Moj pradjed dr. Frane Mandić – fragmenti za jedan častan život* (str. 203–215) donosi kroz nekoliko fragmenata

prikaz života i rada, kako i sam autor ističe, danas malo znanog čovjeka, Kastavca i velikog rodoljuba.

Kao zasebna cjelina, a u povodu obilježavanja 150. obljetnice, objavljen je u ovom svesku rad pokojnog akademika Petra Strčića, *Povijesno značenje Prvog hrvatskog „tabora“ u Istri (1971.)* (str. 219–235). Riječ je o reprintu istoimenog članka, objavljenog u petom svesku *Zbornika Kastavštine* iz 1997. godine.

Kao zaseban prilog u sjećanje na akademika Petra Strčića Maja Polić i Dean Jurčić objavljuju *In memoriam, Petar Strčić (1936.–2019.) i povijest Kastva i Kastavštine* (str. 239–258). Pregled je to njegova plodonosnoga profesionalnog života kao velikog znanstvenika i poznavatelja kastavske povijesti. Petar Strčić 2005. godine bio je proglašen počasnim građaninom Grada Kastva, što dodatno potvrđuje njegov veliki doprinos Kastvu i Kastavštini.

Nakraju, ali ne manje važna, slijedi *Bibliografija „Zbornika Kastavštine“* (str. 261–278), čiji je autor Marko Urem. Popis je to svih do sada objavljenih članaka abecednim redom prema njihovim autorima. Riječ je o nešto više od dvjestotinjak naslova uglavnom povijesne, povijesno-pravne tematike te povijesti školstva i važnijih ličnosti i dr. Takav prilog svakako će biti od velike pomoći budućim istraživačima Kastva i Kastavštine.

Sve objavljene radove prate i sažeci na engleskom i talijanskom jeziku, a gotovo svaki članak popraćen je i obogaćen prikladnim vizualnim priložima.

Iako radovi u ovome, 24. svesku *Zbornika Kastavštine* prikazuju i profiliraju već neke poznate teme, svakako nam daju nova promišljanja i ocjene te nas nanovo podsjećaju na iznimnu važnost prošlosti Kastva i Kastavštine, osobito u prijelomnim godinama oblikovanja nacionalnog identiteta istarskih Hrvata. Stoga je ovaj broj, posvećen velikim, jubilarnim obljetnicama, još jedan u nizu priloga važnih za istraživanje lokalne i zavičajne, ali i šire, nacionalne povijesti.

Andrea Roknić Bežanić